

NOVINE

Glasilo Slovenske krajin

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezušovega. Cena pri sküpnem naslovu na dom 25 D., na posamezni naslov 30 D., čí se cela naročnina naprej plača do 31. marca. Čí se pa plača po 31. marcu, je pri sküpnem naslovu cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list i Kalendar se plačata posebi. Amerikanci plačajo za vse vküp 4 dolare. Naroči se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Sohoti.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm² 75 par; 14 strani dobi 20%, 12 strani 25% i cela stran 30% popüsta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči pol D., med tekstom cm² 1,50 D., v Poslanca 2,50 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popüsta.

Rokopisi se ne vračajo.

Znajo dobro.

Mi znamo, da je dosta takši ljudi, šteri se jako radi štímajo z lückim delom. Takši ljudi nišče ne hvali ravno preveč, ešče menije pa spoštüje. Ravno takši ljudje so pa v zadnjem časi začnoli hoditi po našoj krajini i pripovidavali od vsega mogočega samo od toga ne, ka so oni sami napravili. To so naši demokratje i radičovci.

Gda so bili oni na vladi je gračüvalo siromaštvo med lüdstvom čiduže vekše. Pravili so pa, da so tomi oni nikak ne krivi, nego tisti, šteri nje v vladi ne podpirajo. Naša stranka je bila vsigdar proti takšemi njüvomi deli, zato je bila naša stranka vsigdar največ kriva. Za vse krivice i nepravivosti, štere so se go-dile našemi lüdstvi te, gda so bili oni na vladi so krivili našo stranko, ar ji prej nešče podpirati.

Dnes pa gda mamo mi ednoga svojega najbogšega človeka v vladi, i gda se z velikimi stopaji začinja vse na bogše obračati so tej naši demokratje i radičovci tüdi ne v nevoli za to, ka naj gučijo lüdstvi. Zdjaj pravijo, da se je vse dobro napravilo v toj vladi samo zato, ar so oni to od vlade zahtevali. Čüdnno je, da bi meli zdaj tej, šteri so nej v vladi tak veliko moč, da lahko od vlade vse prisilijo, prvle se je pa to nigdar ne zgodilo.

Ka gučijo pri nas?

Mi vsi znamo, da se je sekanje naši gošč te začnolo, gda so meli oblast v rokaj demokratje i radičovci. Po velki trüdjaj se je našim lüdem zdaj posrečilo,

da se je sekanje z vekšega stavilo. Znati moramo, da je to žmetno delo da država, štera je dovolila sekati zdaj samo ednok svoje dovoljenje nazaj vzeme. Tisti, šteri so meli svoje dni oblast v državi v svoji rokaj so dali dovoljenje družbi, da sme sekati naše šume. Družba si je na to dovoljenje začala graditi železnico i si je s tem velke stroške napravila. Zato, zdaj družba lahko toži državo, da njoj povrne vso škodo pri tom deli, čí njoj stavi sekanje. Država pa lahko stavi sekanje, ar je bilo več posekanoga, kak se po zakoni sme sekati. To so zdaj dosegnoli naši ljudje.

To so pa naši demokratje že zošnofali, da je sekanje stavleno zato začnejo pripovidavati našim lüdem, da so se oni potegnoli za to, naj se naše šume ne sekajo več, i se je zdaj to tüdi včasi zgodilo. Bogše bi pa bilo, čí oni sploj nigdar ne bi dali dovoljenja za takše sekanje šum i bi mi njim dosta bole hvaležni bili kak pa zdaj, gda smo se morali mi trüdit za to, da se je stavilo sekanje tisti šum, za štere so oni dali dopüščenje.

Ravnotak je z vučagomilanskov šumov, z vodnov zadrugov, agrarnov reformov i tak naprej. Vse to naši lüdjje lepo vréd spravljajo, oni bi se pa radi s tem delom zdaj okinčali.

Ravnotak je po vsoj državi.

Vsi tej razen naše stranke so glasovali prle za centralizem. Naša vlada spravlja komaj pomali pravice posameznim pokrajinam

nazaj. Bolnišnice so gratale naše, penezi za ceste ostanejo pri nas i tak naprej. Ta vlada je sprijala novi davčni zakon po šterom bo siromaško lüdstvo komaj polovico dače plačüvalo kak do zdaj. Te zakon stopi s 1. januarom v veljavo. Velke važnosti je novo veliko državno posojilo. S tem se bodo regulirale naše vode, gradile nove ceste, špitali, uradna poslopja, mostovi, železnice i tak naprej. Na milijone penez zaslužüti naše lüdstvo pri tej delaj. Sprejeti je novi zakon od nošenja orožja tak da nede trbelo vsakše leto plačüvati dragi orožni listov. Da bomo ležej živino odavali, se pripravla trgovinska pogodba z Avstrijov i Češkov.

Povedati moramo, da je vsej grejov ne mogoče v tak kratkom časi popraviti, nego dosegnola je ta vlada v kratkom časi telko, kak pred njov ešče niti edna druga vlada.

I ka pravijo naši demokratje i radičovci na to? Ka dosegne ta vlada dobroga, pravijo, da so to oni sami dosegnoli ka je pa ešče od prvejši vlad božnoga ostalo, za to pa krivijo zdajšnje vlado.

Nego lüdjje dobro znajo ločiti med dobrim i slabim, med poštenim i nepoštenim pa naj nišče ne misli, da naši lüdjje ne poznajo dobro tej prorokov od vsej strani.

Majniška deklaracija.

30. maja je preminolo 11 let po tistom znamenitom dogodki, gda je naš dr. Korošec prečeo v bečkom parlamentu posebno pismo, takzvano

majniško deklaracijo. V tom pismi je v imeni Slovincov Hrvatov i Srbov, šteri so živeli pod austro-vogrskov državov zahtevalo za nje vse tiste pravice, kak ji majo drugi samostojni i svobodni narodi. To se je zgodilo leta 1917. med svetovnov bojnov. Nišče bi v tistom časi ne vüpaol od Nemcov i Vogrov kaj takšega zahtevati; dr. Korošec je to včino. Spomenico je sestavo jugoslovanski klub šteri ešče dnes den pod tem imenom nastopa v Belgradi. V tistom časi se je pravzaprav samo zahtevalo, naj bi bili Slovinci, Hrvati i Srbi združeni v posebnoj pokrajini v mejaj habsburške države ne da bi se združili tüdi z ostalimi Srbi v srbskoj državi. Ali bojna je prinesla to, da so dobili vsi tej narodi svojo lastivno državo.

Prvi je podpisao to pismo zdajšnji ljubljanski pušpek dr. Jeglič. Gda je on že ednok to včino, so komaj vüpali tüdi drugi za njim podpisati. Naši demokratje so pa pri tom deli najlepšo vlogo špitali. Za časa Avstrije so kričali na oba teva moža, da sta proti Avstriji, zdaj pred Srbi gučijo, da sta bila njeva vsigdar proti Srbom, med domačimi lüdm pa gučijo, da je Korošec Slovence odao Srbom. I tej lüdjje bi radi tüdi nas narodno vzgajali!

NEDELA.

(God presv. Trojice). V tisti časaj, pravo je Jezuš vučnikom svojim: „Dana mi je vsa oblast na nebi i na zemli. Idite zato i včite vse narode i krstite je v imeni Očé i Šina i Düha Svätoga. Včite je spunjavati vse, ka sam vam zapovedao. I ovo, jaz sam z vami vse dni do konca sveta.“

Peter Domačin: Gospod Gorišek napada.

Gospod Gorišek, ravnatelj drž. meščanske šole v D. Lendavi, ni zadovoljen z razmerami v Slov. Krajini. V zadnjih tednih je dal objaviti ker dva članka v nekem ljubljanskem tedniku, v katerih kritizira, daje nauke, izražä svoje veliko nezadovoljstvo.

Omenjeni gospod piše: »Z danjji pokaže narod svojo posebno vrednost.« Imate prav g. Gorišek, toda nimate prav, ko mislite, da je v Sl. Krajini živčeti det slovenskega naroda v tem oziru neka izjema. Pomislite le, komaj stotisoč nas je bilo, prirodne, politične in gospodarske ovire so nas ločile od večjega dela narodnega telesa in vendar — brez vsake organizacije smo ostali to, kar smo bili: Slovenci. Narodna zavest je tako močno delovala, da ne šolani inteligenti, preprosti lüdjje, gojenci ne slovenske šole so preplavalji Muro in

obrnili pozornost od čužočih na slovenski kotichek ob Muri, o katerem bojim se, da judi Vi niste znali več le toliko, da obstoja. To pa popolnoma upravičeno trdim, da za ohranitev narodne zavesti pred prevratom, gotovo niste naredili nič in vendar hočete ocenjevati one, ki so storili svojo dolžnost!

»Prijateljja spoznaš v nesreči, zlato pa se preizkuša v ognju,« pravite nadalje g. Gorišek. Podpišem tudi jaz. In dodam: vaše prijateljje imate izbirati in spoznavati vi, toda prijateljje naroda izbira, spoznava in ocenjuje narod sam. Ne bodite nič užaljeni, ako vam to v taki mili obliki dajem na papir, sem mehka prekmurska duša, ki mislim, da boste iz teh milo rečenih besed tudi razumeli, da si naš narod pridži pravico izreči sodbo, v kolikor reflektirate na naslov „prijateljje naroda“ tudi o vašem delovanju.

„Naša narodna moč in vrednost je položena na tehtnico baš v Prekmurju, v zemlji, ki jo je Mad-

jar s svojo narodno silo odtujil slovenski narodni duši,“ pišete nadalje g. ravnatelj. Zopet imate prav do polovice stavka, nimate pa prav, ko se branite izvajati konsekvence, ko ne priznate, da je ta trditve za Slovensko krajino — neaktuelna.

Mi ločimo namreč moč naroda in moč oseb, ki bi v imenu naroda radi ungaljani — neumnosti. Nam je na primer v Prekmurju službujoči državni predstavnik slovenske kulture, človek, ki je lahko vreden i sposoben reprezentant, pa je tudi lahko gusar, ki brenari na vodah slovenske kulture in slovenskega poštenja; ker smo pa goreči in prepričani zagovorniki slovenske kulture in slovenskega poštenja, moramo tirjati pravico, da bi v imenu naroda ločili gusarje od vrednih reprezentantov slovenske kulture in slovenskega poštenja. Naša narodna moč in vrednost je res položena v Prekmurju na tehtnico, tega se prav izdatno zavedamo tudi mi, verujte nam, saj baš zato smo povedali svoje mnenje o napakah sloven-

skega življa, tudi takrat, ko to mnenje na primer ni bilo povolji tudi vam ne. O tem mi pa sploh ni treba govoriti, da je govoričenje o odtujeni narodni duši navadna fraza, za katero se skriva nepoznavanje naših razmer. Narod, kateri daje blizu 1000 naročnikov Družbi sv. Mohorja, ki konzumira na leto nad 100.000 izvodov slovenskih »Novin« in »Marijinih Listov,« narod, ki kupi na leto blizu 10.000 izvodov slovenskih koledarjev, narod, ki na leto stotisoče daje prostovoljno društvo in organizacijam, katere reprezentirajo slovensko kulturo, vendar ne zaslužü, da bi se mu očitala odtujitev od slovenske duše. In vi, g. ravnatelj vendar govorite o tem? Govorite li stvarno ali ne, odgovor na to vprašanje z mirno vestjo prepuštimo vam!

Najlepše pa je, da trdi g. Gorišek, da milijonski narod ni v stanju da bi zaustavil delo madžarizacije lastni državi.

To se pravi, da kar vržimo puško v koruzo in pustimo v Prekmurju vse, češ, tukaj je vsak trud zaman... (Dalje sledi.)

(Po risalaj prva.) V tisti časaj, pravo je Jezus vučenikom svojim: „Bodite smileni, kak je vaš Oča smileni. Ne sodite i ne bote sojeni; ne pogublajte i ne bote pogubljeni; i odpuščajte i odpuščeno vam bo.“ Dajajte i dalo se vam bo; dobro i potlačeno i potrošeno i zvrehanu mero bodo dali v vaš naročaj. Ar s kakšov merov bote merili, s takšov se vam bo nazaj odmerilo. Povedao njim je pa tudi priliko: „Ali more slepi slepoga voditi? Ali ne spadneta oba v jamo? Ne je vučenec nad učitelom, popun pa bo vsakši či je kak njegov vučiteo. Ka pa vidiš smet v okej tvojega brata, trama pa, šteri je v tvojem okejne čutiš? Ali kak moreš praviti svojemi brati: Brat, daj, da ti vzamem smet iz oka tvojega, sam pa v svojem okej trama ne vidiš? Skažlivec, odstrani najprle tram iz svojega oka i potom gledaj, da odstraniš smet iz oka tvojega brata.“

Navuk: Što v sebe preveč verje, sodi vnogokrat krivično drugoga.

Murska Sobota.

— Lepi sprijem ljubljanski akademikov. Preminočo soboto i nedelo so obiskali našo krajino člani katoliškoga akademskoga društva Danica. Gostje so prišli v soboto opoldne v Soboto, gde so zvečer priredili v Dittrichovoj dvorani igro „Kain“ — sliko življenja Slovencev pod Italijov — z malim prostim pevskim programom. V nedelo so nastopili s svojim zborom pri velkoi meši popoldnevi so pa napravili mali izlet v Bogojino, gde so si ogledali novo Plečnikovo cerkev, zapeli tam nekoliko pesmi nato so se pa odpelali nazaj na železnico i zadovolni zapustili našo krajino.

Povedati moramo, da je Sobota pri tej priliki dokazala izredno lepo svojo gostoljubnost. Pri prihodi na kolodvoru so pričakali goste g. narodni poslanec Jerič, sobočki župan g. Benko i akademski starešine v Soboti. Večerno prireditev so obiskali predstavniki vsej trej cerkveni občin, zastopniki oblasti, vojaštva, uradov i mnogobrojna izbrana družba. Prostori v dvorani so bili do zadnjega kota vsi razprodani. Pri razgledovanji mesta, pri cerkvaj pri prenočiščaj je šla Sobota našim akademikom v največšoj meri na roko.

Vsa krajina se je razveselila prihoda naši akademikov, vupamo se, da bodo takši obisk i vno go pripomogli k medsebojnemu spoznavanji, uverjeni smo tudi, da so akademiki odnesli iz naše krajine najlepše vtise.

Govora g. poslanca Klekla i predsednika „Danice“ g. Kalana, v Dittrichovoj dvorani sta bila pomembna sta na obe strani globoko učinkovala.

— Pri tom si lahko malo mislimo. Sobota je pri prihodi ljubljanski akademikov pokazala v lepoj meri svojo gostoljubnost. To je gotovo edna od najlepših lastnosti vsakšega kraja, vsake občine pa tudi vsakega posameznoga. Što nas z dobrim nakanenjom obišče, je naš gost naj smo z njim te že jako ali malo zadovoljni.

Nedavno se je pa v Soboti nekaj zgodilo i pri tej priliki nam je

Priporočamo KOLINSKO CIKORIJU, ki je izvrsten pridatek za kavo.

prišlo vno go neprijetnoga na mislo. V ednom mestu je okoli 20 gospodov zapustilo gospodarja, pri šterom so že več let meli hrano i so se vsi preselili na drugi kraj. Kakši so bili vzroki, da se je to zgodilo, neščemo tu zdaj prekapati. Znati pa moramo, da je v Soboti ne vsešernm vse v redi.

S svojov dragočov je Sobota v Sloveniji na prvom mestu. Da se v ednom sobočkem hoteli nikaj falej ne spi kak v najbogšem ljubljanskem hoteli, bi ešče ne zamerili, da pa tühinec, šteri pride ob prvim v Soboto, plača za najbolje prosto večerjo 35 dinarov i je pri tom spio samo 2 deci vina, to že nekoliko prestopi meje poštenosti. Gotovo je ne lepo či šče što s tistoga šteri pride samo ednok na kakše mesto posebni dobiček potegnoti.

Ne mislimo pa, da se to dela samo v sobočki hotelaj, nego vsešerom. Nindri nega tak dragi privatni stanovanj kak ravno v Soboti i ravno v Soboti dostakrat najmenje podvorijo tistim šteri velke šume ta pustijo. V Soboti že vsešerom prosijo od ednoga gospoda po 300 Din i tudi več na mesec za sobo i pri tom mora vsakše najmenše delo ešče posebi drago plačati, či šče, da njemi kaj napravijo. Dragoče pri pranj, popravili obleke, obiteli i tak naprej ne prekosijo v našoj državi niti največši varaši.

To je nej pošteno.

Vsakši zaslužek naj bo pošten. Itak že skoro nišče nešče ostati v našoj Soboti samo zato go volo, ar ništerni mislijo da morajo vsakšega do gologa slečiti, šteri pride k njim. Znajmo pa, da nam je to že vno go škodilo, v kratkom nam pa lahko ešče nezmerno več škodi.

Slovenska Krajina.

— Uradni dnevi kraleskoga notarja v Beltinci i Dobrovniku. Mi smo že pisali v naši Novinaj, da misli održati g. dr. Peterlin, kr. notar v D. Lendavi za kraje, šteri so preveč daleč od Lendave, posebne uradne dneve. Starejši ljudje, pa tudi siromaškejši teško pridejo v Lendavo i je ta pot združena vsigdar s stroški i z mantrov. Ravnotak težko je betežnim ali celim družinam iti po 3, 4 vore daleč ali pa plačavati foringo za to pot.

Zato pride g. kr. notar vsakši mesec ednok v Beltince i to vsakšo prvo sredo v meseci, v Dobrovnik pa vsakšo tretjo sredo v meseci. Poslovanje se bo vršilo v Beltinci v občinskoi hiši, v Dobrovniku pa zaednok v gostilni Toplek pri cerkvi vsigdar od 8 do 12 vore predpoldnevom. — Ravno te dni bo na tej mestaj meo uradne dneve tudi g. srezki poglavar iz D. Lendave, tak da lahko v ednom časi opravi što posle pri g. srezkom poglavaru i napravi kakše pogodbe pri g. kr. notari. Tej skupni uradni dnevi za letošnje leto so bili že razglašeni v posamezni občinalaj, objavimo je pa ešče na tom mestu.

V Beltinci se vršijo 6. junija, 4. julija, 1. augusta, 5. septembra, 8. oktobra, 7. novembra i 5. decembra.

V Dobrovniku se vršijo 30. maja, 20. junija, 18. julija, 22. augusta (ar je na 3. sredo 15. svetek), 19. septembra, 17. oktobra, 21. novembra i 19. decembra.

Da se bude poslovanje na tej uradni dnevaj vršilo pravilno i hitro, naroča g. kraleski notar tistim ljudem iz okrogline Beltince i Dobrovnika, šteri pridejo ta na uradne dneve, naj se vsakše delo konči tjeđen dni naprej prijavi v pisarni v Dolnoj Lendavi ali pismeno konči. Ešče bogše pa bo, či se zglati en človek, šteri dobro zna za vse parcele, štere se tržijo i kak se ma kontrakt napraviti, tak, da se z njim pregledne grūntnica, poiščejo i spišejo falati i da se pripraví kontrakt. Na uradni dnevaj se to pisma lahko samo prečtejo, či bo potrebno tudi dopunijo i včasí podpisajo. Dobro bude tudi, či tisti, šteri pride v Lendavo delo javit, prinese soov kakša stara pisma či jestejo. Ravnotak se naj ljudje ravnaajo, či trbe napraviti kakša pisma na domi pri kakšem betežnom človeki.

Či se bodo ljudje ravnali po tom, bodo tej uradni dnevi našim ljudem jako dobro služili v okroglini Beltince i Dobrovnika i si s tem prišparajo vno go časa i stroškov.

Mi vpelanje tej uradni dnevoj v Beltinci i Dobrovniku tople pozdravljamo.

— Odranci. Velkoga spomina je vreden tisti shod, šteri se je vršo v Beltinci 18. majuša i so naši radičovci i demokrati ne mogli priti do reči. Svoji nebes so nam ne mogli narositi na siromaško zemlo i so tak nesrečni odšli. Zadel je pa pri tom tudi dva odranskava demokrata velka nesreča. Štela sta po tom shodi v kakšo službo priti i sta si ešče pred shodom zašla na rokave posebne mašine, da bi leži v red prišla. Njavo vupanje je pa dol po Črnci odplavalo. Zavolo toga sta bila že v Beltinci tak žalostniva, da so njima od nosa skuze kapale, gda sta pa domo prišla, se njima je ta žalost ešče bole povekšala ar morata v svojoj staroj šoštarkoi tkalskoi službi naprej delati.

— Vuča gomila. Tudi mi smo mogli poslušati preminočo nedelo lepe obečanja Pivka i Kodra. Vse de zdaj naše i vse nam spravijo tej gospodje, samo či bomo šli k njim. Ponesti moramo v Soboto k notari Kodri svoje občinske pečate i nam napravijo vse prošnje, samo či bomo z njimi držali. Tudi naše poslance bodo v Belgradu podpirali, samo, či bomo z njimi držali. Vse so lepo gučali, samo čudimo se, zakaj so oni vsega tudi nej napravili te, gda so bili v vladi. Ar mi zato telko tudi razmimo, da tej gospodje zdaj ščista inači gučijo kak so prvlé delali.

— Bogojina. Ljubljanski akademiki so pri svojem prihodi v našo krajino obiskali tudi našo ves. Naša lepa nova cerkev, lepi kraj naše občine i krasen razgled z naši goric vabi čiduže več ljubitelov prirode k nam. Pridejo od bliži i daleč i vsi se čudivajo lepoti naše občine i lepoti naše krajine štero ma človek skoro celo pred soov či ide na šteri naš breg ali pa

na torem naše nove cerkvi. Vse to so pohvalili tudi ljubljanski akademiki pri nas, šteri so se obenem ne mogli načudivati, da smo si vupali mi postaviti tak lepo i ščista posebno cerkev, štera pa tak s svojov zvūnešnostjov kak notranjostov najlepše krasi našo občino i naš kraj. Akademiki so meli pri nas obed, nato so pri večernici zospevali dve Marijini pesmi v cerkvi i nekoliko svetni pesmi odzvūna cerkvi. Lūdstvo ji je navdušeno sprijalo i bilo izredno zadovoljno z njimi kak tudi akademiki z Bogojinov i njenimi prebivalci.

— Odlikovani živinorejci. Nagrade za lepo živino so dobili: Srez Murska Sobota: Geza Vezor Martjančič 600 Din., Štefan Flisar Veščica 600 din., Jožef Duh Vučja Gomila 600 din., Jožef Kovač Prosenjakovci 600 din., Jožef Kovač Prosenjakovci 400 din., Jožef Nemet Čikečka vas 600 din., Jožef Nemet Čikečka vas 400 din., Janez Harl Križevci 600 din., Matija Banfi Krnci 400 din., Aleksander Varga Središče 400 din., Aleksander Varga Središče 400 din., Janez Antalič Vučja Gomila 400 din., Franc Zrinški Ivanovci 400 din., Koloman Flisar Rankovci 400 din., Aleksander Šiftar Strukovci 400 din., Jožef Holsedi Pikišinci 400 din., Matija Bendo Pertoča 400 din., Franc Zrim Kuzdoblanje 400 din., Štefan Barbarič Predanovci 400 din., Janoš Škalič Seborci 400 din., Štefan Flisar Gorica 400 din., Franc Lutar Križavci 400 din., Adam Smodiš Stanjovci 400 din., Štefan Krančič Puconci 400 din. — Srez Dolnja Lendava: Franc Špota Dobrovnik 600 din., Matija Čeh Nedelica 600 din., Pavel Sonn Kapca 600 din., Vida Vendel Čentiba 600 din., Janez Petek Gomilica 600 din., Peter Solar Nedelica 400 Nikola Gutman Dokležovje 400 din., Ludvig Cigan Kapca 400 din., Štefan Bojnec Strehovci 400 din., Franc Škaberne Črensovci 400 din.

— Moder dimnikarski mojster je g. Antonin Erjavec iz Beltince. V demokratskoi „Domovini“ piše urednik naši Novin, da je naš urednik ešče premladi, da bi mogao odgovarjati za njegova dela. To je istinska prava Šalamonska modrost. Mi tudi tak pravimo, da naj li dimnikarski mojster sam odgovarja za svoja dela. Rad bi meo tudi nekše zadoščenje; v kom toga ne pove, ovači prej on že najde svojo pravico. Vse to zavolo nas lahko ma pa moder naj bo i rore naj dobro zmeta.

— Čuvajte svoje male prašičke! Da te meli vsigdar zdrave, debele i črste prašičke, kupite rednini prašek „MASTELIN“. Za malo penoze dobite i si pripravate vno go. Paketi kažejo v vsej trgovinaj 8 i 6 Din. — Glavna zaloga A. Kosce, Maribor.

— INKA Vinovica. Či čutite bolečine reumatizma, glavobola, zobobola, prehlad prsi, nosa, grla, želodca, vzemite INKA. Glázek stane 10 Din, po pošti 8 glázki 45 Din., 6 glázov 70 Din. Dobi se v Lekarni pri sv. Trojici v Dolnoj Lendavi, v vsej lekarnaj i bogši trgovinaj v Slov. Krajini. Trgovci popust.

— MAJALA-creme, mast za obraz i roke vam ohrani mladost i zdravje. Minej pege, piščalci, razpokana i rdeča mesta. Lonček Din 12. MAJALA-zajfa za obraz Din 8. Dobi se v Lekarni pri Sv. Trojici v Dolnoj Lendavi vsej lekarnaj i bogši trgovinaj v Slov. Krajini. Trgovci popust.

— **Krog.** Naše orlovsko društvo priredi v četrtek na Telovo ob 2. vóri popoldnevni igro „Zloba in zvestoba“ na dvorišči g. Bejek Antona. Vse prijatelje iskreno vabimo.

— **To je za Vas,** zato ka túdi Vi močno želete, da kúpite dobro i fal vse, ka Vam trbej za sobe i za svojo družino. Naj bo to vóra, srebrnina orodje, obleka, perilo, obúteo ali kúhinjski predmeti, potrebščine za briti, toaletni predmeti ali ovak prikladno reči, instrumenti za muziko, vse to najdete v slikaj v z najfalejšimi cenae mi v velkom ceniki, šteroga dobitbrezplačno, či pošlete svoj atres svetovnoj zalogi H. Suthner Ljubljana, št. 945.

Domača politika.

Za časa Pašič—Pribečevič—Žerjavove vlade so bile sklenjene med našov državov i Italijov posebne pogodbe, takzvane Nettunske konvencije. V tej pogodbi je bilo določeno, kak se morajo rešiti razna pitanja med našov državov i Italijov, kakše pravice majo naši lúdje v Italiji i kakše Italijanski lúdje v našoj državi, kak se bodo plačevali stari dugovje i tak naprej. Te pogodbe so s tem, da so je zastopniki obeh držav sprijali i podpisali, postanole za obeh državi že túdi veljavne, potrditi ali ratificirati je mora ešče samo parlament. Naši lúdje so je včasih pravili, da te pogodbe med našov državov i Italijov ne prinesejo nam Bogzna kaj dobroga, čiravno so za nas preveč božne túdi nej. Parlament naš je pa zdaj že mora sprejeti, ar so podpisane bile že 20. julija 1925. V tistom časi so te konvencije naši demokrati hvalili, ar so je oni sklenoli i podpisali, nego dnes, gda je parlament ešče sprejeti, je strašno šinjajo. Mislijo v istini, da je cel svet tak strašno pozablivi kak so oni.

Prekusnice.

Či túdi pes zna? Šmhúle je šo mlmo hiše ednoga Goričanca, pa je pes jako lajao. Jako se je bojao pa je začeo na ves glas kričati. Veri, pride s hiše pa ga tolaži: „Nikaj se ne boj, vej šteri pes jako laja tisti ne vje.“ Šmhúle se je nekaj k sebi pobrao i odgovoro: „Vej jaz to znam, ka pes šteri laja ne vje, nevem pa či to túdi pes zna.“

Velki grej. Katehet pita v šoli učence: „šteri mi zna povedati, zakaj je bio to tak velki grej, gda so bratje egiptovskega Jožefa odali?“ — Pa je stano trgovcov sin i je odgovoro: „Zato, ar so ga preveč fal odali!“

Razstava živine. V edni novinaj se čte poročilo o razstavi živine, štero se etak začne: Na razstavo je prišlo preci lepe živine, krav in bikov. Gda je prišao gospod glavar, se je razstava začnola.

Čüda v Konnersreuthi.

V ednoj maloj bavarskoj vesi, v Konnersreuthi, na Nemškom se čüdna dela godijo. Edna prosta krojačka familia je cil jezero in jezero romarov. Namrec krojač Neumann ma eno hčer, po imeni Terezijo, štera je središče te čüdne dogodbe.

Terezija Naumann ka prvorojenka. Rodila se je 9. aprila 1898 v noči med velkim petkom i velkov so-

botov. Od desetero dece je bila poštena i ponizna deklina ne da bi njena pobožnost na kakši način v oči zbadala. Po dokončanji osnovne šole je Terezika slúžečka dekla postanola. V tom stališi je mogla dosta delati, ar so moški vsi v bojni bili. Liki eden moški je orala z kobilami i nosila žikle zrna na granar. Leta 1918 je pri sededi ogenj vóvdaro. Z velkim samóžrtovanjem nosi ona v vedraj vodo. Žmeča veder i strah so je pramagala i ona je vkúpspadnola. Hrbtenjača in živci so se njej zvužgali. Mogli so jo nesti domo. Za par dnevov je omrtvela oktobra 1918. i marcüša 1919 ščista slepa gratala. Sedem let je tak ležala v domačoj podstrešnoj hizi. Leva noga se je njej skračila. Ar se je gibati ne mogla, je celo telo pomali z gnojnimí ranami puno gratalo. V toj velkoj boleznij jo je edino vera troštala. Molila je dosta. Mislija si je túdi dosta na trpljenje Kristušovo. Zvúntega je Lisieuxsko Malo Trejziko, karmelitansko sestro, túdi jako častila. Na den njene prišetve med zveličane 29. aprila so se njej oči hitro odprle i od toga hipa vidi Terezija Naumann. Omrtvica se je pa z dnevom razglašenja za svético 17. V. 1925. lisieuxske Terezije končala. Ne dugo zatem je na slepom črevi zbolela. Zdravnik sosednoga mesta svetóvle starišom Trejziko v špitao spraviti. Njej na pamet pridejo ostanke svete Terezije iz Lisieux v dočoj cerkvi i želi ostanke domo prinesiti. A čüda, s prvim dotikanjom ednoga ostanaka z betežnim krajom tela je včasih zdrava gratala,

Pri tom ozdravljenji se je svetloba skazala i skrivnostni glasi so se čüli. Malo zatem se skažejo rane na rokaj, noga i pravom kraji tela, kak ji je Kristuš meo. Rane so tak velke, kak edna Merka (nemški penez) i ščista skoz idejo. Farbo majo rdečo (pečatni voski). Te rane jo tak bolijo, ka z lakotom dveri odpera i po petaj more oditi. Par dnevov sledi pa krvave rane trnjave korone. Ravno tedaj se ji je trpeči Kristuš prikazao. Na velki petek je vidla v zameknjenom prikazanji celo trpljenje Jezüša. To se godi od leta 1925. mao vsaki petek i vsigdar bole i bole močno. Ona ne vidi samo to vse, nego túdi čüti vse tiste bolečine, štere je Jezüš pri svojem trpljenji čüto. To prikazanje trpljenja se četrtek vnoči začne i v petek popoldne do 1 vóre trpi. V prikazanji v armenskom jeziki guči z Jezüšom i z drugimi personami, štere so pri bičüvanji, koronanji, križaoj poti i smrti poleg bile. Te jeziki je za časa Jezüšovoga zemelskoga življenja lúdstvo gučalo v Palestini.

(Dale sledi.)

Važna gospodarska pitanja.

Zaduževanje kmetskij posestev i dedno pravo na naši kmetijaj so najžmetnejša pitanja v našem gospodarskom življenji. Zato bo prav, či se v tom tali ozremo malo nazaj v predvojna, medvojna in povojna leta.

Skoro v vsej seaj in zborovanjaj vselejšegospodarskih korporacij (družtev) v Avstriji pa túdi na Madjarskom je bilo v zadnjem desetletji pred vojnov poleg drugoga na dnevnom redi túdi pitanje, kak rešiti kmetska posestva dugov, kak je razdužiti. Strašno zaduževanje kmetskih posestev pred vojno je bila največša nepravilika za napredüva-

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delaj. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam napravi hižo, štera Vam bode po volji!

nje kmetskoga stana, zato je bilo pitanje, kak zadužitev popraviti, edno največšij, nad šterim so si belili glave največšij strokovnjaki. Kakpa, brez državne podpore ne bi šlo pa v te namen potrebni mnogi milijonov je nej bilo vüpanje dobiti od državnoga zbora, to je od onoga drž. zbora, šteri je kesneje z mirnov düšov dovoló žmetne milijarde za vojno, s šterimi penezami bi lejko vse naše kmetije ne samo rešili dugov, nego je túdi pozlatili.

Svetovna vojna pa je imela gledoč na to kak rešiti kmetska posestva dugov to dobro, da so kmetje poplačali s svojimi ešče zadosta velikimi dohodki velki deo svoji dugov. Kmet je dobo za svoje pridelke i izdelke dosta papirnatij pejnez i to od leta do leta več. Pejnez je bilo v istini dosta pred kmetami, a poleg toga je zemlja izsesavala, praznilo so se hiše, štale, gospodarska poslopja so propadala, stroji i orodje se je znücalo i pogübilo, skratka, da so se kmetje rešili dugov je bilo le vse samo navidez, vse je šlo na račun zemeljskoga i obratnoga kapitala.

Dugov smo se te do edne gvišne meje rešili, ništerni so si pa cilo spravili dosta lepi pejnez. S temi pejneza mi pa smo nej vsi vküp ravno preveč dobro ravnali. Pejnezi so se nam nej smilili i lejko smo te plačali za liter vina 40 ali pa ešče več koron, pred vojnov nam je pa bio liter vina po 1 K predrag. Imeli smo pa túdi potrebne i zavolo velke dragoče velikanske stroške. Kelko so nas koštali: gvant, delavci, mela, petrolej, cukar i. t. d.? Prerano se je začnole prikazati, da nam falijo pejnezi. Začnole se je novo zaduževanje, štero je prišlo tá pa tam na isto višino kak pred vojnov, ar zemlja je trbelo zbokšati, hiše i gospodarska poslopja popravljati, kúpavati novo potrebno orodje, gvant, šteri je ešče spoj jako dragi, ar ga z vekšim talom dobimo iz drugij držav.

Da ne bi prišli zavolo dugov na kmetskij posestvaj v one žmetne i ešče hüše razmere, štere so bile pred vojno, je zadnji čas, da se nekaj fčini, da se nepotrebno zaduževanje kmetij zadržavljje, ovira. Zadužitvi bo trbelo postaviti meje z zakonom.

V oskoj zvezi z zadužitvijo je pa dedno pravo, štero bi moralo biti za lastnike kmetij i načiše kak drugij lastnikov, če ščemo ohraniti zdrav i žilav kmetski posestniški stan. Ka nam pomaga agrarna reforma túdi te, či razdelimo zaduženi falat veleposestva, či bomo že itak mala posestva ešče nadedale delili? Poglednjimo v tom pogledi na ništerne občine v južnom deli naše krajine, gde so prišli zavolo večne delitve mali posestev že na tak voske parcele, da je obdelovanje zemlje z živino skoro že nemogoče.

Gledoč na zaduževanje i razduževanje kmetski domov i gledoč na delitve kmetski posestev prinašamo nekaj misli, šteri bi merodajni činitelji pri za-

konodaji lejko oporabili ali bar upoštevati in to je:

Določí se naj tista najmenjša mera kmetskoga posestva, štera se mora čuvati propada. Nekaj podobnoga veta že v Srbiji.

Omeji naj se zaduževanje kmetij. Deliti se smejo zemljišča samo do gotove meje i od tá naprej se delitev stavi, prepove. Dedno pravo lastnikov kmetij je tak prilagoditi razmeram, da je dedüč dana možnost gospodarsko zhajati i se rešiti dugov za dediščino, štero je mogočo plačati sodedičem, bratom, sestram i. t. d.

Či šteraščeč kmetija propade, se naj določí ona lastniku, štera se njemi túdi na licitaciji ne sme odvzeti i štera njemj zagvüša streho i telko, da lejko živi, ne da bi bio prisiljen zapüstiti svojo domačo grüdo.

GOSPODARSTVO.

Kürjereja.

Velkoga pomena je za našo Slovensko krajino kürjereja. Žmetno pa je sakomi ugoditi po njegovoj volji. Túdi med našimi gospodinjami se najdejo takše, štere bodo kričale, da v »Novinaj« nevejo nikaj drugoga pisati, več pa bo takši štere bodo faležao za saki dober nasvet. Pregovor pravi: „Potrpljenje je boža mast.“

Vsaka gospodinja rada vidi pri hiši lepe küre i piceke. Ona zna, da je dostakrat nüca pri hiši; zna kak zdrava i tečna jed so jajca; zna kelko drugij dobri jestvin lejko napraviti samo te, či jim pridene nekaj belic. Pride beteg v hišo; kak prav ji pride, da zgrabi debelo küro i napravi betežniki dobro žüpo, štera je polovica vrasva. Če njoj pa sfalijo penezi — to se večkrat pri nas zgodi — pa friško polovi nekaj picekov ali par kokoši in je oda prvimi kupinari in je z nevole rešena. Kelkokrat vzeme jajca in si v bouti naküpi najpotrebnejše. To pa še ne vse: Pridejo svetki i proščenja i te se naše gospodinje pokažejo s küro žüpo, paprikašom, ocvrtimi i pohanimi piceki. Znajo pa napraviti tak prijeten düj, da se človoki sline cedijo i še zdaj me ščegéta v nosi, či se zmislím na njega.

Küre pa napravijo večkrat svajo med vértom i vertinjo i sosidami. Verti se nevidi, da njemi vse razkopa i torijo pärje v seno, štero škodi živini. Pri takšem kreganji imata oba prav. Zmaga pa le vertinja, gda küro prinese na sto, proti moži rekoč: »Zdaj se ne kregaš, da je v skledi, kaj!«

Velkoga bogastva si gospodinja ne bo spravila od kürjereja. Življenje pa jo vči, da bi si brezi kü dostakrat ne mela kaj vroke vzeti.

V prihodnji »Novinaj« bomo opisali: Kak se valijo picevi i ka je naše delo. Polaganje: Kak i kaj naj polagam? Kakši more biti kürník? Razni kürij betegi i kak je vračimo. Plemenena küre.

Penezi:

Ameriški dolar 56:75 Din., Čehoslovenska kruna 1:68 Din., Avstrijski šiling 8 Din., Vogrski pengő 9:73 Din., Nemška marka 13:53 Din., Talijanska lira 3 Din., Francuski frank 2:23 Din., Švicarski frank 10:93 Jugoslovanski dinar notira na švicarskoj borzi 9:13.

Pri penezaj že duže časa nega ni šli posebni sprememb. Naš dinar, kak tudi penezi drugi držav so skoro stalno na istoj višini. Za razne špekulante s penezi je to nej najbogše, za splošno gospodarstvo je pa to velka dobrota.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 350—400 Din., žito 300—340 Din., oves 250 Din., ječmen 260 Din., ku korica 280—335 Din., hajdina 300 Din., proso 200 Din.

Živina: v Maribori: biki za klanje kg. 7—8 Din., krave za klanje 6-7 D., krave za klobase 4 5 D., mlada živina 7—7.50 Din., teoci 10—12.50 Din. Cena govedine: 10—17 Din., tetjine 17—20 Din.

Svinje: V Maribori: prasci 5 do 6 tjednov 180—250 Din., prasci 7 do 9 tjednov 250—300 Din. eden. Svinje kg. žive vage 10—12.50 Din., mrtva vage kg. 16 do 18 Din.

Belice: na veliko 1 do 1.25 D., na placi 1.25 do 1.50 Din.

Mleko: na veliko 1.25 do 2 D., na placi 2.50 Din.

Kože: V Ljubljani: polske lisice 290 do 460 Din., vidre 550 do 840 Din., verovice zimsko 20 Din., divji zavec 19 Din., jazbec 60 do 66 Din., srne 22 Din., dihur (tor) 210 do 290 Din., domače mačke 20 Din., krt 4 Din., podlasica bela 80—95 Din., rjava 15 Din.

Mali oglasi.

Vapno, cement,

deske, late, tesani les, drva, premog, cementne cevi za kanale i stidence i. t. d. se dobi vsigdar najfalej pri V. BRATINA, trg. v Križevci pri Ljutomeru.

Naznanjam

cenjenim starišom, šteri majo fermance, da prosim od ednoga para obleke za delo samo 40 Din. HAJNAL IG-NAC, krojač (po indašnjem Pozvekov Naci) M. Sobota.

Pazite zastopniki srečk na rate!

Ščista novi, najvišiji procenti! Pišite v svojem interesu včas pod šifrov na „Brezkonkurenčni zaslužek P—975“ na Interreklam d. d. Zagreb, Moravska 28.

Ka je „Mastelin“?

- Mastelin je p.ček za svinje po živinozdravniško preizkušenom recepti, sestavljeni aromatični zelišč, kakti Halmu encian i dr. ka povzročča prebavo i tek.
- Mastelin vsebuje bridko sol, povzročča čiščenje notranji organov.
- Mastelin utrjuje organizem pri živini. Trditev, da bi se svinje od praška debelile, bi bila neutemeljena. Iстина je pa, da se tek pri debelenji dostakrat stavi tudi pri najbogšoj hrani. Te je potrebno dodavati Mastelin, ž njim se obudi tek i dostakrat odstranijo tudi razne bolezi.
- Mastelin stavi zavolo toga klanje pred pravim časom. Vsakomi je znano, da pri predčasnom klanji živine ne dobička nego zgubiček.
- Mastelin dobite v vsej trgovinaj na deželi za nale peneze. Pakeci so po 3 i 6 Din. Kak se rabi, je napisano na pakeci. — Glavna zaloga: A. KOSEC, Maribor.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

kupuje po najvišiji dnevni ceni

Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Razpis.

Občina Hotiza pri Dolnji Lendavi razpisuje oddajo zidarskih, tesarskih in vseh obrtniškkih del pri zidavi novega faroča v Hotizi. Interesenti si naj ogledajo načrte in pogoje pri g. kaplanu v Hotizi.

Pismene ali ustne ponudbe se morajo oddati pri g. kaplanu najkasneje do 10. junija t. l.

Delo se bo oddalo brez ozira na višino ponudbe.

Či želite biti zdravi,

či želite, da bodete črstvi, da obdržite svoje lice mladostno zdravo, svoje kože elastično i mehko kak baršun, svoje vlase lepe i bujne, te rabite za dnevno svojega zdrávja

1. ELSA ŽAJFE ZA ZDRAVJE I MLADOST, štere so ne samo z dišavami napunjene toaletne žajfe, nego majo v sebi tudi vrastvo, štero ide v Vašo kožo i jo obdrži zdravo, črstvo i mlado, Vi pa izgledate mladostno sveže. Fellerove prave žajfe za zdravje i lepoto so:

ELSA-liljasta mlečna žajfa
ELSA-žumanjetova žajfa
ELSA-glicerinska žajfa
ELSA-boraksova žajfa
ELSA-katranova žajfa
ELSA-žajfa za briti.

Probajte je! Nigdar več nete šterli moti drugi žajf.

Za proba 5 kosov Elsa žajfe 52 Din i to že s pakivanjem i poštov.

2. FELLEROVA PRAVA KAUVANJE LICA I KOŽE, ona gladi grbe i brazgotine, napravi kožo gibko i nežno, odstrani znake staranja i vztvari mladost i lepoto.

Iznenadi Vas s kakšov hitrostjov Vam minejo sunčne pege, pokanje kože piščajci, temna farba nosa, mozolčki i druge napake kože.

3. FELLEROVA MOČNA POMADA ZA RAST VLASI, štera čuva izpadanje vlasi, prerane pišljivosti, odstrani luske, mekša trde vlase i je dela gibke i bujne i pospeši rast vlasi.

Za proba 2 lončiča edne, ali pa po en lončič od vsakše Elsa pomade, s poštov in pakivanjem 38 Din.

V Vašem haski je, či pošlete pejnje naprej, zato, ka či Tam pošlemo po povzetji, se stroški zvečkajo za 10 Din.

Naslov napišite jasno: Lekarnar
EUGEN V. FELLER
STUBICA DONJA, Centrala 146.
Hrvatska.

HALLO!

GVUŠNO!

KMEČKA POSOJILNICA v M. Soboti r. z. z n. z. (poleg špitala).

Hranilni vlog ma nad 1,500.000 Din., štere obrestuje

po 8% do 9%.

Vloge se sprejmejo od vsakoga. Dobroga stanja je pa nad 12,000.000 Dinarov.

Uradni dnevi so v torak, četrtrek i v nedelo od 9—12 vöre.

Srečen je tisti, ki ma v gvušnom mestu svoje peneze naložene.

Pa kak bi moglo biti inači či je vöra nika nej vredna! Obvarji se od takše sodbe pa küpi vöra, od te tvrdke, štera ma v Švici lastno tvornico vör i je zatogavolo mogoče, da trži prave švicarske vöre po istoj

ceni kak pride iz fabrike.

Zepna Vöra št. 100 Anker-Remontoir-Roskopf dobite za samo 49 Din. 60 p. Budilnica št. 105 s zaneslivim švicarskim anker strojom garantirana na 3 leta samo 64 Din 20 p.

Suttnerove vöre z zaščitnov znamkov IKO, OMIKO i AXO, štere se lahko dobijo za najrazličnejše cene, zlate srebrne, niklaste so na svetovnom glasi Vnoge slike teh vör. vör na roko, lancov prstanov ringlov, i vso drugo zlatnino i srebrnino, kak tudi potrebne darove: pripravni predmeti za dnevno potrebo, ma naš velki krasni luksuzni cenik, šteroga dobite brezplačno, či ga prosite pri Svetovna hiša vör

H. SUTTNER, Ljubljana št. 945.

E 186/28

7

Vsa popravila pri vöräj zgotovi dobro i fal z garancijov VACLAV PLAČEK v Murski Soboti, gostilna g. Baca.

Dražbeni oklic.

Dne 18. junija 1928. do poldne ob 8. uri bo na licu mesta v Dankovcih pražba nepremičnin: hiša gospodarsko poslopje in zemljišča. Zemljiška knjiga Dankovci vl. št. 21. in 187. Cenilna vrednost: 94.011 Din. Najmanjši ponudek: 61.474 Din. 01 p. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem roku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 15. maja 1928.

Hiša

iz dveh sob. kuhinja in pritliklami, z velikim dvoriščem in vrtom se po nizki ceni in na večletno ratno odplačilo prod. Na slovo v PREKMURSKI TISKARNI v Murski Soboti.

VELIKA OBČINA Murska Sobota,

naznanja, da začne poslovati dne 1. junija 1928. v Murski Soboti

OBČINSKA HRANILNICA.

Svoje poslovne prestore bo imela v sobočkem občinskem domu ter bo odprta vsak delavni dan od 10—12 ure dopoldne.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun. Posojila daje na vknjižbo in tudi na menice ter vrednostne papirje.

V občinsko hranilnico dane vloge so popolnoma sigurne, ker garantira za vse njene obveze Velika občina Murska Sobota z vsem svojim lestnim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

BENKO I. r. župan.